

Senior Vriendelijke Zorg

De beleving en ervaringen van oudere patiënten mbt. de interpersoonlijke zorgrelatie (IPZR) op niet-geriatrische afdelingen in ziekenhuizen

Melissa Riviere

Prof. dr. Sofie Verhaeghe
Prof. dr. Dimitri Beeckman
Mevr. Tine Vanderplancke
Mevr. Heidy Dufort

Universiteit Gent
Vrije Universiteit Brussel

Inleiding

- **Vergrijzing:**
 - Stijging chronische ziekten: hogere hospitalisatienood en specifieke zorgbehoeften
(Boltz et al., 2013)
 - 2050: 1 gehospitaliseerde patiënt op 3= 75j
(Pacolet et al., 2005)
 - Elke vpk komt in contact met geriatrische patiënten
(Pacolet et al., 2005)
- **Onvoldoende voorbereid:**
 - Zorg vaak gefocust op technische zorg (Hall & Hoy, 2012)
 - ZH-ervaringen sterk beïnvloed door de relatie die ouderen hebben met vpk
(Bridges et al., 2009)

Universiteit Gent
Vrije Universiteit Brussel

Inleiding

- Acute zorgmodellen ter optimalisatie zorg voor ouderen (Wong et al., 2014)
 - 'Elder friendly hospital' Dr. Belinda Parke (Parke & Stevenson, 1999)
 - The Senior Friendly Hospital Framework (SFHF) (Wong et al., 2014)
 - Nurses Improving Care for Health system Elders (NICHE) (Fulmer et al., 2002)
 - IPZR als essentieel element
- Definitie IPZR

vives

Universiteit Leuven
Vrije Universiteit Brussel

Doelstelling onderzoek

- Wat is de betekenis van IPZR voor de gehospitaliseerde oudere, zijn mantelzorger en de verpleegkundige?
- Wat is de relatie tussen behandel en zorggerelateerde factoren en de IPZR tussen ouderen, hun mantelzorgers en verpleegkundigen?
- Wat is de effectiviteit van interventies gericht op het optimaliseren van de IPZR?

vives

Universiteit Leuven
Vrije Universiteit Brussel

Methodologie

- Literatuurreview
- Kwalitatief onderzoek
- Cross-sectionele studie: datacollectie adhv. gevalideerde vragenlijst
- Focusgroepen met verpleegkundigen

vives

Universiteit Gent
Hogeschool van Brussel

Kwalitatief onderzoek

- Doel: inzicht in beleving en ervaringen van gehospitaliseerde ouderen
- 14 semi-gestructureerde interviews
- Grounded theory

vives

Universiteit Gent
Hogeschool van Brussel

Contextschets

- Verlies aan autonomie en controle
 - Fysieke autonomie
 - Gevoel zelf niets te kunnen beslissen/vastleggen
- Gevoel overgeleverd te zijn aan anderen

SVZ
SENIERVRIENDELIJKE ZORG

Contextschets: positieve IPZR

Contextschets: positieve IPZR

Contextschets

- **Positieve IPZR:**
 - Interesse
 - Voldoende informatie
 - Aandachtig luisteren
 - Bereidheid om de zorgvraag te beantwoorden
 - Geduld
 - Moed geven
 - Tijd maken
 - Een extra'tje
 - Fysieke nabijheid
 - Afleiding
 - Beklijvende ervaringen

Contextschets: negatieve IPZR

SENIORVRIENDLIJKEZORG

vives

Universiteit Centrum voor
Verpleegkunde en Fysiotherapie

UZA

Contextschets: negatieve IPZR

SENIORVRIENDLIJKEZORG

vives

Universiteit Centrum voor
Verpleegkunde en Fysiotherapie

UZA

Contextschets

- Negatieve IPZR:
 - Geen interesse
 - Verbale agressie
 - Gebrek aan informatie
 - Niet beluisterd worden
 - Onrespectvolle benadering
 - Voorwaardelijke bereidheid
 - Focus op technische handelingen
 - Sociale contacten met collega's worden prioriteit gegeven
 - Onterecht verantwoordelijk gesteld worden
 - Ongeloof ervaren
 - Eigen competenties/ eigen kennis wordt niet gewaardeerd

Streef naar
meer
invoeren

Contextschets

SVZ
SENIORYVRIENDELIJKEZORG

Streef naar
meer
invoeren

Contextschets

- Ervaringen mbt. IPZR versterken fysieke afhankelijkheid
- Hoe gaan ouderen hiermee om?

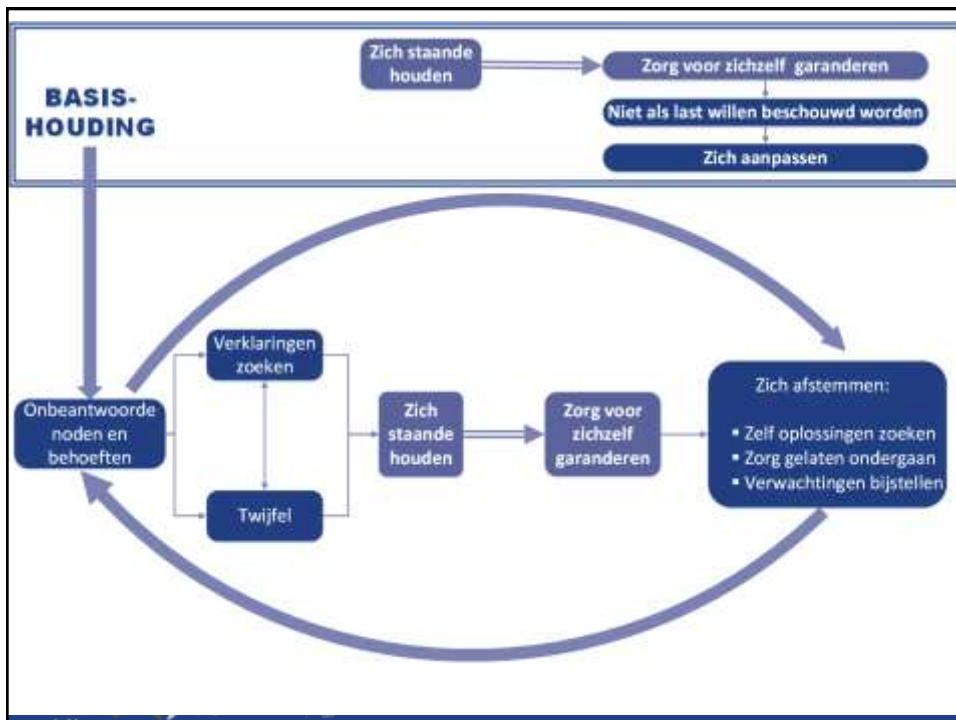
José roose, 2015

vives

Universiteit Groningen voor
Innovatie en Persoonlijke

Zich staande houden

- Streven om de ziekenhuisopname zo ongeschonden mogelijk door te komen
 - Gevaar geschonden te worden:
 - Onterecht verantwoordelijk gesteld worden voor iets
 - Ongeloof ervaren
 - Eigen competenties/ eigen kennis wordt niet gewaardeerd
 - 'De zorg voor zichzelf garanderen' leidt ertoe dat ze de ziekenhuisopname ongeschonden doorkomen

vives

Universiteit Gent en Provincie Oost-Vlaanderen

De zorg voor zichzelf garanderen

- Zorg= Wat de oudere nodig heeft om de ziekenhuisopname door te komen
- = streefdoel in contact met de vpk's

vives

Universiteit Gent en Provincie Oost-Vlaanderen

Niet als last beschouwd willen worden door vpk

- Angst om garantie op zorg negatief te beïnvloeden
- Vermijden om als last beschouwd te worden

Universiteit Gent
Vrije Universiteit Brussel

Zich aanpassen aan de vpk

- Zoekend naar eigen aandeel/ eigen plaats binnen de relatie met de vpk
- Inleven in het perspectief van de vpk
- Betekenis geven aan het gedrag van de vpk en wat ze gewaar worden
- Obv. betekenis gaan ze zich aanpassen aan de vpk

Universiteit Gent
Vrije Universiteit Brussel

Omgaan met onbeantwoorde noden en behoeften

Omgaan met onbeantwoorde noden en behoeften

- Verklaringen zoeken
 - Obv. inleving in perspectief van de vpk
 - Obv. referentiekader mbt. 'job van de vpk'
- Vpks verontschuldigen

Aandeel van de vpk

Aandeel van de vpk

- Referentiekader toetsen aan ervaringen
- Confrontatie met het aandeel van de vpk:
 - Voorwaardelijke bereidheid
 - Sociale contacten met vpk's worden prioriteit gegeven

Twijfel

- Confrontatie met verkeerde inschatting
 - Verklaringen en verontschuldiging blijken ongeldig
 - Oudere kan voor zichzelf de garantie op zorg niet verzekeren
 - Het aandeel van de vpk als extra element in de context waarover de oudere geen controle heeft
 - Dubbele positie

vives

Universiteit Gent
Interfacultaire en Provinciale

Vlaamse Gemeenschap

2017

Zich afstemmen

- Zich staande houden binnen dit nieuw gegeven:
 - Ouderen gaan zich afstemmen met als doel conflict met de vpk te vermijden

vives

Universiteit Gent
Interfacultaire en Provinciale

Vlaamse Gemeenschap

2017

Zelf oplossingen zoeken

- In eigen zelfzorg voorzien
 - Als reactie op onbeantwoorde noden/behoefte
 - Vermijden om als last beschouwd te worden
- Opvolgen/waakzaam zijn

Universiteit Gent
Vrije Universiteit Brussel

De zorg/ interactie gelaten ondergaan

- De zorg/interactie als gegeven waar ze zelf geen invloed op hebben
- Zorg aanvaarden zoals aangeboden
- Specifieke gevoeligheden en/of klachten niet communiceren

Universiteit Gent
Vrije Universiteit Brussel

Verwachtingen bijstellen

- Minimale eisen stellen:
 - Vanuit referentiekader mbt. 'job vd vpk'
 - Verwachtingen beantwoord
 - Verwachtingen onbeantwoord
 - Gelaten ondergaan
 - Dubbele positie

Universiteit Gent
Vrije Universiteit Brussel

Zich staande houden

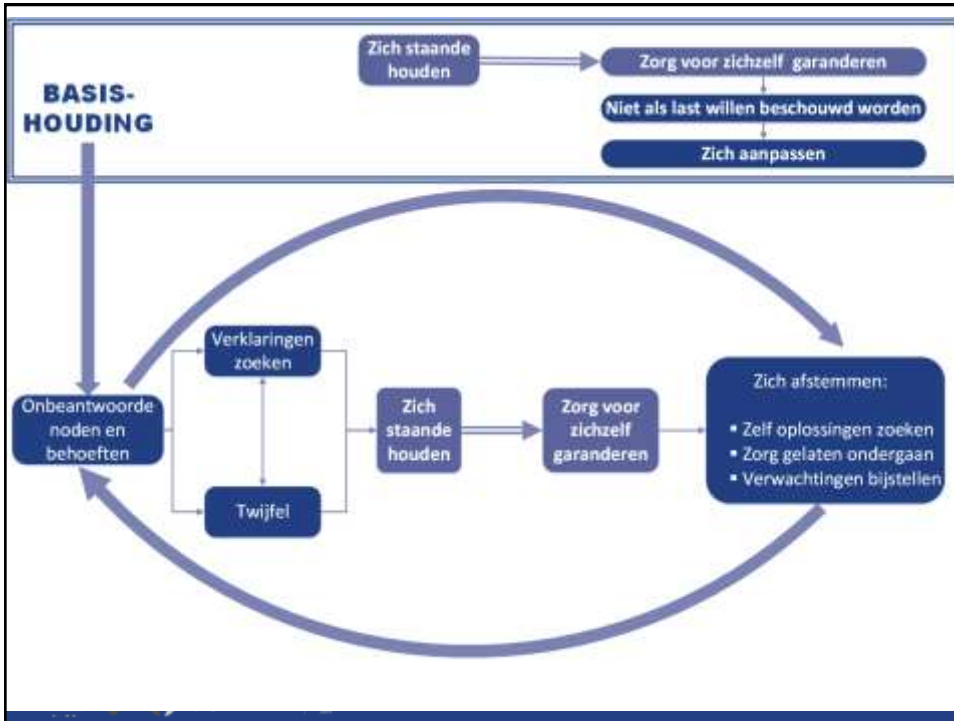
De zorg voor zichzelf garanderen

- Een beredeneerde houding

Universiteit Gent
Vrije Universiteit Brussel

Bedankt voor uw aandacht

José roose, 2015

Referenties

- Bridges, J., Flatley, M., & Meyer, J. (2009). Guidance on best practice in acute care. *Nurs Older People*, 21(10), 18-21. doi:10.7748/nop2009.12.21.10.18.c7405
- Boltz, M., Parke, B., Shuluk, J., Capezuti, E., & Galvin, J. E. (2013). Care of the older adult in the emergency department: nurses views of the pressing issues. *Gerontologist*, 53(3), 441-453. doi:10.1093/geront/gnt004
- Fulmer, T., Mezey, M., Bottrell, M., Abraham, I., Sazant, J., Grossman, S., & Grisham, E. (2002). Nurses Improving Care for Healthsystem Elders (NICHE): using outcomes and benchmarks for evidenced-based practice. *Geriatr Nurs*, 23(3), 121-127.
- Hall, E. O., & Hoy, B. (2012). Re-establishing dignity: nurses' experiences of caring for older hospital patients. *Scand J Caring Sci*, 26(2), 287-294. doi:10.1111/j.1471-6712.2011.00931.x
- Pacolet, J., Deliège, D., Artoisenol, C., Cattaert, G., Coudron, V., Leroy, X., Peetermans, A., Swine, C. (2005). Vergrijzing, gezondheidszorg en ouderenzorg in België. Working Papers DGSOC, 1, p.65.
- Parke, B., & Stevenson, L. (1999). Creating an elder-friendly hospital. *Healthc Manage Forum*, 12(3), 45-48.
- Wong, K. S., Ryan, D. P., & Liu, B. A. (2014). A system-wide analysis using a senior-friendly hospital framework identifies current practices and opportunities for improvement in the care of hospitalized older adults. *J Am Geriatr Soc*, 62(11), 2163-2170. doi:10.1111/jgs.13097

Wetenschappelijk Centrum voor
Verpleegkunde en Fysiotherapie

